

Barons

Capolat

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Situada a l'antiga parròquia de Sant Andreu de Farners, a la banda oriental de l'actual municipi de Capolat.
Emplaçament	Al costat esquerre de la Carretera que s'agafa al km 17 de la BV-4241
Coordenades:	
Latitud:	42.0793166067
Longitud:	1.7842101271
UTM Est (X):	399436
UTM Nord (Y):	4659298

Classificació

Número de fitxa	08045 - 10
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVI, XVIII, XIX, XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	000505500CG95H0001KS
Fitxes associades:	
Balma de Barons	
Pallissa de Barons	
Autoria de la fitxa	Marta Sánchez Soler - Societat d'Arqueologia del Berguedà
Data de registre de la fitxa:	ds., 13/11/2021 - 12:41

Descripció

Barons és una masia que consta d'una casa i una pallissa. La casa és de planta rectangular i consta de planta baixa, pis i golfes. La coberta és a dos vessants amb el carener orientat d'est a oest paral·lel a la façana principal. El mur oest i la major part dels murs nord i sud són d'un primer moment constructiu i tenen 75 cm de gruix a la planta baixa que es redueix en alçada a 65 o 70 cm. Els murs són de carreus desbastats, pedres irregulars i fragments de teula, tot cohesionat amb fang. Els murs mitgers són de 60 cm a la planta baixa i de 55 cm al pis. L'ampliació del segle XIX té murs de 50 cm de gruix formats per lloses i pedres irregulars de mida inferior. L'entrada a la casa és una gran portalada adovellada. Les finestres originals del pis tenen muntants de grans carreus i llinda monolítica de pedra. La finestra de l'habitació meridional té una decoració en forma de creu sobre podi. Les altres finestres són del segle XIX.

Al sud-est de la casa es troba una gran pallissa amb corts adossades al costat est.

Observacions:

A l'interior de la casa es conserven restes de la boca tapiada d'un forn. Es troba a la planta baixa, al mur de llevant. És visible un arc monolític tallat en un mateix bloc de sorrenca. El cos del forn, però, ha desaparegut.

Història

Tot i que l'edifici actualment és del segle XVI, Barons està documentada per primera vegada a principis del segle XV. L'any 1411 en un document es menciona a Francesc Barons, habitant del terme i parròquia de Sant Andreu de Farners (Cunill, 2020). El fet que aparegui una persona amb el cognom Barons a la parròquia on està situada la casa actual, indica, possiblement, l'existència del mas Barons ja en època medieval. Les següents mencions són ja de finals del segle XVI. El 17 d'abril de 1578 un pagès francès que vivia a Avià, Francesc Vessacs, arrendà durant un any a Francesc Coma el mas de Barons (Cunill, 2020). En anys successius continuem trobant a la família Vessacs o Bassachs actuant com a masovers de Barons. L'any 1682 trobem a Salvador Bassachs, àlies Barons, firmant un debitori de 16 lliures i 10 sous al procurador del duc de Cardona, pel mas Barons, que té en alou del duc de Cardona (ACA, Notarials, Cardona, 685). Sabem que llavors els Bassachs eren els propietaris útils de Barons i ho seran encara durant quasi un segle. En un document del 24 d'abril de 1758 Miquel Santamaria, procurador del reverend Joan Santamaria capbreva que té el mas Barons pel duc de Cardona, adquirit per venda a carta de gràcia a favor seu (ACA, Notarials, Cardona, 1046, pàg. 59). Quatre dies abans d'aquest document, n'existeix un altre en què Josep Soler i Rosa Bassachs venen a Josep Minoves el dret de lluir i quitar el mas (ACA, Notarials, Cardona, 1046, pàg. 59). Aquest mateix Josep Minoves el 1787 el recompra, fent ús del dret que havia adquirit anteriorment (40 ACA, Notarials, Cardona, 1046, pàg. 59). Fins a finals del segle XIX seguirà en mans dels hereus de Josep Minoves.

Pel que fa a les etapes constructives de la casa podem veure diferents moments. El primer edifici es construeix al segle XVI. En aquell moment probablement existia una estructura de tres cossos paral·lels, amb el central més gran que els laterals. Al segle XVIII es construeix la gran pallissa del costat de la casa. Posteriorment, al segle XIX s'adossa un cos a la banda de llevant de la casa amb dues estances. La del costat nord probablement era el pastador amb el forn adossat, i la del costat sud tindria la funció de galliner. Al primer pis s'hi va fer la cuina i una habitació al costat nord i una eixida al sud. Possiblement, també és en

aquest moment que a les golfes es construeixen els graners adossats al mur est del cos occidental. Finalment, al segle XX es tapia la boca del forn i es construeixen uns graners nous a les golfes.

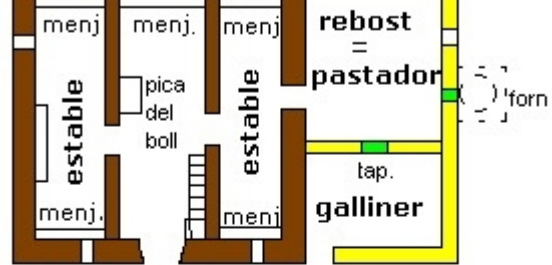
Bibliografia

CORTÉS, Maria del Agua (2018). La Masia a la Catalunya Central. Evolució, tipologies i espais.

FARELL CUNILL, Jaume (2020). Els primers cognoms del Berguedà. Inèdit

SOCIETAT D'ARQUEOLOGIA DEL BERGUEDA (2004). Inventari i Catalogació del Patrimoni Cultural moble i immoble del Municipi de Capolat. Inèdit

Primera planta

- segle XVI
- segle XIX
- segle XX

